

“De mens kan nog veel leren van de virusaanpak in de landbouw”

Hoe de diergeneeskunde virusziekten aanpakt, verschilt op veel vlakken van de humane geneeskunde. Eén ding is zeker: ziektebestrijding bij dieren is een pak efficiënter. “De menselijke geneeskunde kan veel lessen trekken uit de efficiëntie van onze vaccins, het stellen van een diagnose en de bioveiligheid op landbouwbedrijven”, stelt professor Hans Nauwynck (UGent).

🕒 24 NOVEMBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 24 NOVEMBER 2020 20:10

Lees meer over:

Corona
dierziekten

Stel, je gaat je kinderen ophalen in de crèche. Je kan er gewoon vrij rondlopen en er is niemand die een doktersattest vraagt. Hetzelfde verhaal wanneer je een ziekenhuis binnengaat of een vliegtuig opstapt. Vergelijk dat even met een bezoek aan een varkensbedrijf. Daar zal je niet zomaar het erf kunnen oplopen en de stallen binnengaan. Als je de varkens wil zien, zal je eerst moeten douchen en kleren aantrekken van het bedrijf.

“We moeten eigenlijk beschaamd zijn”, steekt Hans Nauwynck van wal tijdens een virtueel gesprek met de Belgische Vereniging van Landbouwjournalisten (BVLJ-ABJA). “De mens heeft helemaal geen notie van bioveiligheid. Het reilen en zeilen van varkensbedrijven mogen we als voorbeeld nemen om onze eigen bioveiligheid aan de kaak te stellen.”

“
Het reilen en zeilen van varkensbedrijven mogen we als voorbeeld nemen om onze eigen bioveiligheid aan de kaak te stellen

Hans Nauwynck - Professor dierengeneeskunde UGent

Daarmee legt Nauwynck, professor diergeneeskunde en virologie aan de Universiteit Gent (UGent), meteen de vinger op de wonde. Sinds de coronacrisis zijn we ondertussen wel gewend om onze handen meer te wassen en te ontsmetten. Toch kunnen mensen veel lessen trekken uit hoe landbouwers omgaan met de bioveiligheid op hun bedrijf.

“Mensen reizen de hele wereld af, komen thuis, geven de virussen door aan de kinderen, die op hun beurt naar de crèche gaan en een explosie van virussen veroorzaken. Zonder het zelf goed te beseffen, zijn we enorm veel virussen aan het kweken”, stelt hij. “Er zijn momenteel virussen aan het circuleren, waarvan we de kracht niet kennen en die plotseling uit het niets naar boven kunnen komen.”

Iedereen levenslang in “zijn kot” laten blijven, is natuurlijk geen oplossing. “We gaan er nu al psychisch aan kapot omdat we elkaar niet zien”, aldus Nauwynck. “Wat wel dringend zal moeten veranderen is de bioveiligheid bij mensen.”

Vaccins om ‘u’ tegen te zeggen

Endemische ziektes, zoals influenza, rota, corona en herpes, zijn virussen die elk jaar hun ronde doen. Die ‘blijvertjes’ komen voor bij zowel dieren als mensen. “Maar het zijn verschillende ziektes, die niet overdraagbaar zijn van dier op mens. En toch zitten we met dezelfde problematiek”, vertelt Nauwynck. “De snelheid van de circulatie van virussen bij dieren is immers dezelfde als bij de mens. Waarom? Dieren worden en masse gehouden, maar dat geldt evengoed voor de mensen. Toch zijn wij er slechter aan toe dan onze dieren.”

Nauwynck gaat er prat op dat de diergeneeskunde de beste vaccins heeft, die infecties voor 100 procent te lijf gaan en blokkeren. “Op die manier hebben we heel wat ziektes in de kiem gesmoord, denk aan de klassieke varkenspest, mond-en-klauwzeer, BVD (bovine virale diarree) en zelfs rabiës in het wild.”

Voor mensen bestaan ook heel wat vaccins, maar niet voor alle ziektes. “Tegen de herpesvirussen is er in de humane geneeskunde geen vaccin, terwijl er bij de dieren voor elke soort minstens één vaccin bestaat. Op dat vlak hinken we stevig achterop.”

Nauwynck verwijst ook naar de reacties die sommige vaccins kunnen veroorzaken bij mensen. “Als een kind op school gevaccineerd wordt, komt hij thuis met een briefje waarin gewaarschuwd wordt dat hij koorts kan krijgen. Het is ondenkbaar dat we dat doen bij een hond. De eigenaar zal dat hoogstwaarschijnlijk niet aanvaarden. De vaccins bij dieren zijn veel veiliger dan bij de mens.”

Diagnose is troef

Nog een verschil tussen de beide takken van geneeskunde: bij dieren wordt er altijd een diagnose gesteld. Vroeger haalde de dierenarts een reeks PCR-testen uit waarmee de etiologie, de oorzaak, van de ziekte opgespoord wordt. “Met PCR ga je de genetische informatie van een virus vermeerderen. Dat geeft uiteindelijk een positief of negatief resultaat. Maar dat was niet gemakkelijk want je voor elk virus had een nieuwe test nodig. De kosten voor de landbouwer lopen dan snel op”, aldus Nauwynck.

Die manier van werken wordt nu compleet veranderd door de lancering van PathoSense. “Met ons labo hebben we in oktober een spin-off opgestart van de UGent, PathoSense”, vertelt Nauwynck. “Het is een nieuwe technologie die in één staal meteen alle virussen en bacteriën opspoort. Zowel op vlak van diagnose als van prognose heeft dit systeem een heel sterk voordeel.”

Daar kan de humane geneeskunde volgens Nauwynck een puntje aan zuigen. “Als je zelf naar de dokter gaat met griepklachten, krijg je meestal geen etiologische diagnose. Goed, de dokter zal je onderzoeken en zal koortswerende middelen voorschrijven. Maar dat is enkel een symptomatische behandeling terwijl het niet geweten is of het om influenza, RSV, een para-influenza of zelfs om een coronavirus gaat. De reden waarom hoef je niet verder te zoeken. Er is simpelweg geen terugbetaling voorzien.”

Nauwynck is van plan om PathoSense ook te lanceren in de humane geneeskunde. “Maar hiervoor zullen we de ziekenkassen moeten aanspreken. Maar als het lukt, zou dat een trendbreuk betekenen voor de menselijke geneeskunde.”

Snel schakelen

Naast de endemische krijgen ook dieren regelmatig te maken met nieuwe epidemische ziekten, zoals de Afrikaanse Varkenspest (AVP), blauwtong of Schmallenberg. “Dankzij de uitgebouwde diagnose-infrastructuur kunnen we snel overgaan op een massascreening, in tegenstelling tot de humane geneeskunde. Natuurlijk gaat het bij een uitbraak op een veeteeltbedrijf over een beperkt aantal beslagen, één bedrijf telt er als één unit. Bij de mensen zijn het de huishoudens, of de bubbels, die tellen. Dat geeft meer problemen dan in de landbouw.”

De ziekte in de kiem smoren gaat in de landbouw uiteraard ook iets sneller. “Daar worden de dieren snel geruimd. Bij de mensen kan je enkel maar smeken dat ze zich gedragen, maar dat loopt meestal verkeerd.”

“**Bij een uitbraak worden dieren snel geruimd. Bij de mensen kan je enkel maar smeken dat ze zich gedragen, maar dat loopt meestal verkeerd**

In de dierlijke geneeskunde komt de vaccinproductie- en toediening snel op gang. “Maar ik ben wel enorm verrast hoe vlot het nu gegaan is in de coronacrisis. Te weten dat het normaal tot 10 jaar kan duren vooraleer een nieuw vaccin voor mensen op de markt komt. Deze keer hebben ze getoond dat het sneller kan.” Ook van de efficiëntie van het vaccin staat Nauwynck te kijken. “Producenten hebben het over meer dan 90 procent bescherming, dat is ongezien. De efficiëntie van griepvaccins ligt bijvoorbeeld pakken lager.”

Eens de vaccinatie op gang zal komen, zal er volgens Nauwynck veel veranderen. “Pas op, het virus zal nog steeds circuleren. Het vaccin geeft namelijk bescherming ter hoogte van de longen, maar niet de neus. Het virus zal je nog altijd een snotneus kunnen geven, maar het zal minder gevaarlijk zijn.”

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35

1000 Brussel

Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra